

İYİNİYET ve DÜRÜSTLÜK KURALININ TARİHSEL GELİŞİMİ, FARKLI HUKUK SİSTEMLERİNDEKİ YERİ VE TÜRK HUKUKUNDA YARGITAY KARARLARI ÇERÇEVESİNDE İNCELENMESİ

*Aslan Emir LİMONCU

Türk Medeni Kanununun 2. ve 3. maddesine konu olan iyiniyet ve dürüstlük kuralı, Türk Medeni Kanununun mehzaz kanunu olan İsviçre Medeni Kanununun temeli olan Roma hukukundan bu yana çoğu hukuk sisteminde kendine yer bulmuştur. Roma hukukunda "Bona Fides", İslam hukukunda dar anlamıyla "hukuki bilgisizlik ve hatalı zan", İngiliz Anglo Sakson hukuk sisteminde "Good Faith" ilkesi ve Türk hukukunda iyiniyet ve dürüstlük kuralı olarak karşımıza çıkan kavramlar farklı hukuklarda farklı isimler ve usullerle ele alınsa da uygulamada bu kavramların varmak istediği amaç aynıdır. İyiniyet ve dürüstlük kuralı hukuku statik yapısından çıkararak daha dinamik bir yapıya kavuşturmak amacıyla ve hukuki bir olayda iyiniyetli kişileri daha avantajlı duruma getirmek için hukuk sistemlerine entegre edilmiştir.

Kanunumuza Roma hukukunu temel alan İsviçre Medeni Kanunundan geçen iyiniyet ve dürüstlük kuralı ilk olarak Roma hukukunda "Bona Fides" kavramıyla ortaya çıkmıştır. İlerleyen dönemlerde Alman tabii hukukçuları tarafından incelemeye alınan Roma hukuku bu çalışmalar vesilesiyle Kıta Avrupası hukuk sisteminin temeli olmuş ve Roma hukukundaki bir çok kurum ve kavram sisteme entegre edilmiştir. Bunlardan biri olan Bona Fides kavramı iyi anlamına gelen bona ve sadakat anlamına gelen fides kelimelerinden meydana gelmiştir.

Bona Fides, Roma'nın Krallık Döneminde dini bir mahiyetle işlenmiş olup bu dönemde bir kişinin yeminle verdiği bir sözü veya vaadi yerine getirmemesinin cezası o kişinin tanrılara kurban edilmesi söz konusu olmuştur. Cumhuriyet döneminde Stoacı felsefeciler tarafından Bona Fides dini bir mahiyetten uzaklaştırıp laik bir karaktere bürünmüştür. Cicero, De Office adlı eserinde bu konuyu şöyle açıklamıştır: "Adaletin temeli verilen sözlere ve yapılan anlaşmalar sadakati ifade eden bona fideştir. Stoacılar etimolojik olarak fidesin Fiat sözcüğünden türediğini öne sürmüşlerdir. Zira sözünü tutan kişinin söz vermiş oldukları yapılacaktır. Bu etimolojik ve filolojik olarak doğru olmasa da fidesin sadece inanç ya da güvenden ziyade hareketlerle gösterilebileceğini yansıtmaktadır". Yine aynı eserin bir bölümünde şu paragraf geçmiştir. "Bir söz dini kutsallıkla desteklemiş bir güvencedir. Verilmiş resmi bir söze işe tıpkı kişinin şahidi olan Tanrının önünde verilmiş gibi kutsal olarak tutulur. Bu sorun artık tanrının gazabını değil ki zaten böyle bir şey yoktur, ancak adalet ve sadakat yükümlülüklerini ilgilendirir".

Cicero bu cümlelerle stoacıların kişinin Bona Fidesi tanrının gazabı için değil kendi içindeki adalet ve sadakat yükümlülüklerini yerine getirmek için uygulaması gerektiğini anlatmıştır.

Bona Fides'in önemini anlamak için dönemdeki hukukçulara baktığımızda Bona Fides için şu cümleler vurgulanmıştır. Cicero, Bona Fides'in katı hukuk kurallarını daha esnek bir yapıya kavuşturarak kurallara körü körüne bağlılıktan kurtardığını söylemiştir. Celsus'a göre ise hukuk iyi ve hakkaniyetli olanı bulma sanatıdır. Somut olaylarda adaleti o olaya göre hakkaniyetin sağladığını bunun için ise somut olaylarda hakkaniyet kavramına ulaşmak için Bona Fides'in gerekliliğini vurgular. Tryphonus da Bona Fides'i hakkaniyetin bir gereği olarak görmüş ve Digestasında konuyla ilgili şunları belirtmiştir. “Sözleşmelerde dikkate alınması gereken bona fides hakkaniyetin en yüksek ölçüsünü mevcudiyetini gerektirir”.

Bona Fides evrensel bir ilke olarak sadece Roma'da işlenmemiştir. Farklı kavramlar ve farklı şekillerle ele alınsa da diğer kültürlerde, inançlarda ve hukuk sistemlerinde kendine yer bulmuştur. Türk hukukunu ile tarihsel bağlantısı bulunan İslam hukukunda da iyiniyet kurumunun varlığı görülmektedir. İslam hukukunda iyiniyet “hukuki bilgisizlik ve hatalı zan” kavramları etrafında şekillenmektedir. İyiniyeti hukuki işlem yaparken veya fiili bir tasarrufta bulunurken mevcut hukuki eksikle ilişkin mazur görülebilir bir bilgisizlik veya hatalı zan olarak ifade edebiliriz.

İslam hukukunda bir hukuki eksikliğin var olması durumunda iyiniyete ulaşmak için öncelikle hukuki eksikliğe ilişkin bilgisizlik ve hatalı zanna varlığına bakarız. Bunlara bakarken iyiniyet aranan kişide bazı hususlar incelenir. Hukuk kurallarını ihlal etme veya bir başkasına zarar verme kastının olmaması, haksızlık bilincinin olmaması ve meşrutiyet sınırları içinde hareket edildiği kanaati iyiniyetin ulaşmada incelen hususlardır.

Başka bir hukuk sistemi olan İngiliz Anglo Sakson hukuk sisteminde ise iyiniyet ve dürüstlük kuralı “Good Faith” İlkesi çerçevesinde incelenir. İyiniyet ve dürüstlük kuralını temsil eden “Good Faith” İlkesi İngiliz hukukunda tartışmalı bir konudur. Bunun sebebi İngiliz hukukunda bu ilkenin genel bir ilke olarak kabul görmemesidir. Her ne kadar İngiliz hukukunda genel bir ilke olarak kabul edilmese de yine Anglo Sakson hukuk sistemine sahip olan Amerika'da ve çeşitli uluslararası sözleşmelerde benimsenmektedir. Amerika'da Amerikan Ticaret Kanununda ve Amerikan Hukuk Enstitüsü Sözleşmelerin Yeniden Düzenlenmesine İlişkin Metinde sözleşmelerde iyiniyetli ve dürüst davranmanın taraflar için yükümlülük olduğu belirtilmiştir. Bunun yanında İngiliz hukukunu etkileyen uluslararası sözleşmelerde de iyiniyet

ve dürüstlük kuralına değinilmiştir. Milletlerarası Mal Satımına İlişkin Sözleşmeler Hakkında Birleşmiş Milletler Antlaşması ve Milletlerarası Ticari Sözleşmelere İlişkin UNIDROIT ilkeleri gibi İngiliz hukukunun da taraf olduğu birçok düzenleme tarafların sözleşmeyi uygularken ve ifa yükümlülüklerini yerine getirirken iyiniyet ve dürüstlük kurallarını sınırlandıramayacağını ve göz ardı edemeyeceğini belirtmiştir.

İngiliz hukukunda genel bir ilke olarak kabul edilmese de mahkeme kararlarında makul ve öngörülü davranma sözleşmenin amacına uygun hareket tarafların haklı beklentilerine uygun davranma gibi “Good Faith” ilkesini karşılayan kavramlar çıkmıştır. İngiliz hukukunda “Good Faith” ilkesinin genel bir ilke olarak görülmemesinin birçok sebebi vardır. Bunlardan biri, İngiliz Sözleşme Hukukunda sözleşme kurulurken bir taraf diğer tarafın menfaatini dikkate almakla yükümlü değildir. Taraflar sadece kendi menfaatleri uyarınca sözleşme kurarlar. Bu sebep ikinci sebeple de bağlantılıdır. İkinci sebep ise sözleşme özgürlüğü ilkesidir. Taraflar belirli sınırlamalar dışında istedikleri gibi sözleşme kurabilirler. İyiniyet ve dürüstlük kuralının kabul edilmesinin bu ilkeye uymayacağı yönünde görüşler vardır. Üçüncü sebep de ise sözleşmedeki öncelikli beklentilerin daha önemli olduğu iyiniyet ve dürüstlük kuralının bunları gölgesinde bırakarak sözleşmede belirlilik ve öngörülebilirliği engellediğidir. Bu sebeplerden dolayı aktif bir şekilde kullanılmasa da tamamen göz ardı edildiği söylenemez. Her ne kadar İngiliz sözleşme hukukunda sözleşme özgürlüğü korunmuşsa da buna belirli sınırlamalar getirilmiştir. Bunu sağlamak için de söz konusu ilkenin sözleşmelerin yorumunda ve sözleşme boşluğunun doldurulmasında kullanıldığı görülmektedir. İngiliz hukukunda iyiniyet ve dürüstlük kuralının genel bir ilke olarak kabul edilmesi gerektiğini düşünen yazarlar da vardır. Bu yazarlar söz konusu ilkenin benimsenmesinin sözleşmelerde daha adil bir sonuca ulaşılmasına katkıda bulunacağını, taraflara daha fazla koruma sağlayacağını ve sözleşmelerin daha esnek bir yapıda olacağını savunmuştur.

Türk hukukunda ise durum daha farklıdır. Hem eski Türk Medeni Kanununda yer verilen hem de yeni kanunda düzenlenen iyiniyet ve dürüstlük kuralına Medeni Kanunun 2. ve 3. maddelerinde yer verilmiştir. Eski Medeni Kanunda “hüsnüniyet” kavramıyla değinilen konu yeni Medeni Kanunda iyiniyet ve dürüstlük kuralı olarak iki bölüme ayrılarak daha açık ve anlaşılabilir bir şekilde açıklanmıştır. 2. maddede dürüst davranma başlığı altında dürüstlük kuralını, 3. maddede ise iyiniyet başlığı altında iyiniyeti açıklamıştır.

“Kanunun iyiniyete hukuki bir sonuç bağladığı durumlarda, asıl olan iyiniyetin varlığıdır. Ancak durumun gereklerine göre kendisinden beklenen özeni göstermeyen kimse iyiniyet iddiasında bulunamaz”. TMK’nin 3. maddesinde iyiniyete bu şekilde değinilmiştir.

Yeni kanunda da açık bir yapıya kavuşturulan iyiniyet ve dürüstlük kuralı Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 17.11.2020 tarih ve E. 2018/8, K. 2020/891 sayılı kararında daha detaylı incelenmiştir. Kararda iyiniyetin hakların kazanılması ile ilgili olduğu iyiniyetin kapsamının sadece kişinin bir hakkın kazanılmasına engel olabilecek bir durumu bilmemesi ve bilmesinin gerekmemesi olduğu belirtilmiştir. İyiniyetin tersi olan kötünüyet kavramı için ise bir hakkın kazanılması veya hukuki bir sonucun doğması yönünden mevcut bir engeli, bir eksikliği veya benzeri bir olguyu bilmek veya halin gerektirdiği özen gösterildiğinde bilebilecek durumda olmak ifadesi ile kavramsal bir tanım yapılmıştır.

İyiniyetin olaylardaki yeri ve işlevi, iyiniyetli kişiyi koruyarak kötünüyetli kişiye göre daha avantajlı duruma getirmektir. Söz konusu kavram, Türk Medeni Kanununun yanı sıra Türk Borçlar Kanunu, Türk Ticaret Kanunu, Türk Ceza Kanunu gibi temel kanunlarda da kendine yer bulmuştur. İyiniyet TMK m. 3'te de belirtildiği üzere ancak kanunun izin verdiği hallerde iyiniyetli kişiyi korumak suretiyle uygulama alanı bulur. Yani sadece kanunda belirtilen durum ve şartlarda koruma sağlar. Bu koruma derhal veya belirli bir sürenin sonunda gerçekleşebilir. MK m. 989/f. 1'e göre "Taşınır çalınan, kaybolan ya da iradesi dışında başka herhangi bir şekilde elinden çıkan zilyet, o şeyi elinde bulunduran herkese karşı beş yıl içinde taşınır davası açabilir". Bu maddeyi bir örnekle açıklamak gerekirse; A kişisi zilyedini B kişisine vererek emanet ettiği fakat B kişisi bu zilyedi, zilyedin A kişisine ait olduğunu bilmeyen C kişisine sattığı bir durumu örnek verebiliriz. Bu durumda C kişisi eğer zilyedin A kişisine ait olduğunu bilmiyorsa ve bilebilecek durumda değilse iyiniyetli olarak zilyedi elinde bulundurmaktadır. Zilyedi C kişisinden aldığı tarihten itibaren iyiniyetini korursa yani zilyedin A kişisine ait olduğunu öğrenmez ve öğrenecek durumda bulunmazsa beş yıl sonunda zilyedin mülkiyetini kazanacaktır. Buradan hareketle iyiniyetin koruyucu etkisi belirli bir sürenin sonunda gerçekleştiği söylenebilir.

İyiniyetin bu koruyucu etkisi bazı hallerde tam bazı hallerde de kısmi koruma sağlar. Tam olarak koruma sağladığı hallere örnek olarak MK m. 988 verilebilir. "Bir taşınırın emin sıfatıyla zilyedinden o şey üzerinde iyiniyetle mülkiyet ve sınırlı aynı hak edinen kimsenin edinimi zilyedin bu tür tasarruflarda bulunma yetkisi olmasa bile korunur". Kısmi koruyucu etkiye sahip olduğu durumlar ise MK m. 989/f. 2'de belirtilir. "Malikin elinden iradesi dışında çıkan bir taşınır malın, açık artırmadan veya pazardan ya da benzeri eşya satanlardan iyiniyetli edinilmiş ise; iyiniyetli birinci ve sonraki edinenlere karşı taşınır davası, ancak ödenen bedelin geri verilmesi koşuluyla açılabilir" diyerek iyiniyeti belli koşullar altında koruduğunu söyler.

İyiniyetin korunmasında zilyetliğin durumu böyleyken taşınmazlarda iyiniyetin korunması tapu kütüğü tesciline dayanır. TMK m. 1023'e göre de " Tapu kütüğündeki tescile iyiniyetle dayanarak mülkiyet veya bir başka aynı hak kazanan üçüncü kişinin bu kazanımı korunur". Bu maddeyi konu alan bir Yargıtay kararında da tapu kütüğündeki tescil güvene dayanan bir karar alınmıştır. Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin 08.05.2024 tarih ve E. 2023/8487, K. 2024/3286 sayılı kararında şöyle bir hüküm verilmiştir:

"... davacı kadın ve davalı ...'ın evli olduklarını, dava konusu taşınmazın davalı eş adına tescil edildiğini ve taraflarca aile konutu olarak kullanıldığını, davalı eş tarafından dava konusu taşınmaz üzerine ipotek tesis ettirmek istendiğini ve bu konuda davacı kadının imza vermesi gerektiğini söylediğini, davacı kadının bu durumu kabul etmediğini ve tapu müdürlüğüne giderek dava konusu taşınmaz üzerine 30.11.2018 tarihinde aile konutu şerhi koydurduğunu ve taşınmaz üzerine ipotek tesis edildiğini öğrendiğini, konulan ipoteğe karşı davacı kadının açık rızasının alınmadığını ve ipoteğin geçersiz olduğunu, cevap dilekçesinde dayanılan vakıaların gerçek olmadığını, iddia ederek davanın kabulü ile dava konusu taşınmaz üzerine konulan ipoteğin kaldırılmasını talep ve dava etmiştir...".

İlk Derece mahkemesi, dava konusu evin 2010 yılından bu yana kesintisiz olarak kullanıldığını ve evin aile konutu olduğunun ispatlandığını, dava konusu evin 2013 yılında ipotek ettirildiğini aile konutu şehrinin 2018 yılında ipotek tesis tarihinden sonra koyulmasında somut olaya bakılarak bir sorun olmadığını belirtmiştir. Davalı bankanın tacir olarak basiretli bir tacir gibi hareket etmesi gerektiğine ve davacı kadının ipotek işlemi için açık rızasını alınmadığı gerekçesiyle dava konusu taşınmaz üzerindeki ipoteğin kaldırılmasına karar verilmiştir. Davalı banka vekili istinaf başvurusunda bulunmuş ve başvuru kabul edilmiştir. Davalı banka vekili istinaf dilekçesinde özetle; İlk Derece Mahkemesi kararının usul ve kanuna aykırı olduğu, davalı bankanın alacağını tahsil edememesi amacıyla bu davanın kötü niyetli olarak açıldığı, davacı kadının ipotek işleminden bilgi sahibi olduğu ve dava konusu taşınmazın aile konutu olmadığı, ayrıca dava konusu taşınmaz üzerine ipotek tesis edildiği tarihte taşınmaz üzerinde aile konutu şerhi bulunmadığı, bankanın iyiniyetinin korunması gerektiği, davanın reddine karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm tesisinin hatalı olduğu belirtilerek; hükmün tamamı yönünden istinaf başvurusunda bulunmuştur. Bölge Adliye Mahkemesi ise karar gerekçesinde ve sonucunda davacının dava hakkını dürüstlük kuralına aykırı olarak kullandığını kabule yeterli bir delil ve sebep bulunmadığını, davalı bankanın bir tacir olduğunu ve basiretli bir tacir gibi hareket etmesi gerektiği dava konusu taşınmaz üzerine ipotek koyarken dava konusu taşınmazın durumunu incelemesi gerektiği, kendisiyle akdi ilişkiye giren kişinin

evli olduğunu davalı bankanın bilebilecek durumda olup dava konusu taşınmazın aile konutu olup olmadığını da bilebilecek durumda olması nedeniyle davalı bankanın basiretli bir tacir gibi hareket etmemesinden dolayı iyiniyet iddiasında bulunamayacağını, dürüstlük kurallarına uygun olarak makul bir kişi gibi hareket etmediğini ve dava konusu taşınmazın aile konutu olması nedeniyle MK m.1023'te de belirtilen tapu kütüğü tesciline güven maddesine dayanarak davacının açık rızası alınmadan davalı banka tarafından tesis edilen ipotek sebebiyle davalı bankanın kazanımının korunmayacağını ve davanın kabulüne karar verilmesini usul ve kanuna uygun olduğu gerekçesiyle davalı banka vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine karar vermiştir. Davalı banka vekili hükmün tamamı yönünden temyiz yoluna başvurmuştur. Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin temyiz edilen dava için gerekçe ve kararı şöyledir: "... tarafların karşılıklı iddia ve savunmalarına, dayandıkları belgelere, uyuşmazlığa uygulanması gereken hukuk kuralları ile hukuki ilişkinin nitelendirilmesine, dava şartlarına, yargılama ve ispat kuralları ile kararda belirtilen gerekçelere göre usul ve kanuna uygun olup davalı banka vekili tarafından temyiz dilekçesinde ileri sürülen nedenler kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmemiştir". Nihayetinde Bölge Adliye Mahkemesinin de kararı onanarak dava konusu taşınmaz üzerindeki ipotegin kaldırılmasına hükmedilmiştir.

İyiniyetin ispatı konusuna gelirsek TMK m. 3'te belirtildiği gibi aslolan iyiniyetin varlığıdır yani bir kişi halihazırda iyiniyetlidir. İyiniyetli bir kişinin iyiniyetli olduğunu ispatlamasına gerek yoktur ancak karşı tarafın iyiniyetli olmadığını ispat edilmesinden menfaat sağlayacak taraftan bunu ispat etmesi beklenir. Bunu ispat edecek kişinin ispat için iyiniyetle korunan kişinin söz konusu engeli veya bilgiyi bildiğini ispat etmesi yeterli bulunmuştur. Dürüstlük kuralı için ise TMK m.2 şöyle der: "Herkes, haklarını kullanırken be borçlarını yerine getirirken dürüstlük kurallarına uymak zorundadır. Bir hakkın açıkça kötüye kullanılmasını hukuk düzeni korumaz".

Dürüstlük kuralı bir insandan ziyadesiyle bir şey istemez sadece makul bir insandan beklenebilecek davranışların gösterilmesi beklenir. Bu davranışın gösterilmemesinin yaptırımı ise hukuk düzeninin korunmamasıdır. Dürüstlük kuralına sadece Medeni Kanunda değinilmemiş HMK m. 29/f. 1'de de "Taraflar, dürüstlük kuralına uygun davranmak zorundadırlar" diyerek usul hukukundaki yerini de göstermiştir. Dürüstlük kuralının hakkın kötüye kullanılması ile ayrılmaz kavramlar olduğuna değinmiştik. Bu durumda hakkın kötüye kullanılmasını da açıklamak gerekecektir. Hak sahibi elinde bulundurduğu hakkı istediği gibi kullanmada sınırsız bir özgürlüğe sahip değildir. Hak sahibinin bir hakkı amacına uygun kullanmaması o hakkı kötüye kullandığını gösterir. Hakkın kötüye kullanılıp kullanılmadığı

anlamak için elimizde bir ölçüt yoktur hakim her olaya göre takdir yetkisini kullanarak karar verir lakin belli durumlar hakkın kötüye kullanıldığı yolunda bize ipucu verebilir. Bu durumlardan biri hakkı kullananın haktan herhangi bir meşru menfaat sağlamamasıdır. Buna en yaygın örnek manzara kapatma örneği verilebilir. Bir kimsenin kendi arazisine hiçbir menfaat sağlamayan bir duvar dikip etrafındaki arazilerin manzarasını kapatması buna örnek teşkil edebilir. Bir diğeri hakkın kullanılmasının hak sahibine sağlayacağı yarar ile başkasına vereceği zarar arasında dengesizlik bulunmasıdır. Kira sözleşmesinin sona ermesiyle ev sahibinin yer değiştirmesinin onun için tehlikeli olacağı ağır hasta kiracısının tahliyesini istemesi buna örnektir. Hakkın kötüye kullanıldığına işaret edecek başka bir durum ise uyandırılan güvene aykırı bir davranışta bulunulmasıdır.

Dürüstlük kuralının uygulama alanları ise çeşitlidir. Kanunun yorumlanmasında, kanuna karşı hilenin önlenmesinde yani kanunun etrafından dolaşılması durumunda bunun önlenmesinde, bir hukuki işlemin var olup olmadığının belirlenmesinde ve yorumlanmasında, borçların doğumu ve ifası gibi birçok konuda dürüstlük kuralına atıf yapılabilir. Yukarıda iyiniyet içinde bahsi geçen Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 17.11.2020 tarih ve E. 2018/8, K. 2020/891 sayılı kararında dürüstlük kuralı da açıklanmış dürüstlük kuralı için kuralı için ise hakların kullanılmasında ve borçların yerine getirilmesinde söz konusu olduğu dürüstlük kuralını sağlayan bir insanın ahlaki temele dayalı, orta vasıfta, makul ve dürüst bir insanın davranışını gösterdiği sonucuna varır.

Görüldüğü gibi birçok hukuk sisteminde kendine yer bulan iyiniyet ve dürüstlük kuralı farklı kavramlar ve farklı yorumlamalar içerisinde bu hukuk sistemlerinde işlense de işleniş amacı olarak her zaman doğru, dürüst, ve iyiniyetli insanların yaptıkları fiili kötünietli kişilere göre somut olayın durumuna göre değerlendirerek iyiniyetli kişileri koruma görevi üstlenmiştir.

KAYNAKÇA

Bulut Abdurrahman, İslam Hukukunda İyiniyetin Korunması, 1. bası, İstanbul 2024

Oğuzman M. Kemal/Barlas Nami, Medeni Hukuk, 29. Bası, İSTANBUL 2023

Çavdar Pelin, Türk Hukukunda Dürüstlük ve İyiniyet İlkelerinin Karşılığı Olarak İngiliz Hukukunda “Good Faith” İlkesi, İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, c.9, sy.1, 2022, ss. 163-186. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2014081> (Erişim Tarihi: 17.10.2024)

Uçaryılmaz Talya Şans, Roma Hukukunda Sözleşmesel Bona Fides Kavramı ve Çağdaş Hukuka Etkisi, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, s.135, 2018, sy. 335-382.

<https://tbbergisi.barobirlik.org.tr/ViewPDF-roma-hukukunda-sozlesmesel-bona-fides-durustluk-kurali-kavrami-ve-cagdas-hukuka-etkisi-1761> (Erişim Tarihi: 11.09.2024)

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, E. 2018/8, K. 2020/891, T. 17.11.2020

Yargıtay 2. Hukuk Dairesi, E. 2023/8487, K. 2024/3286, T. 08.05.2024

<https://karararama.yargitay.gov.tr/#> (Erişim Tarihi:23.10.2024)

4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu & 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu

<https://www.mevzuat.gov.tr/> (Erişim Tarihi 15.08.2024)